

JURYRAPPORT

GROENE STRAND WIMPEL 2021

Uitgesproken door de juryleden tijdens de uitreikingen op 29 september 2021

Petra Schut, IVN Natuureducatie
Hank Bartelink, LandschappenNL
Hanneke Mesters, Stichting Duinbehoud
Adriaan Gmelig Meyling, Stichting ANEMOON

Het Groene Strand is een samenwerking tussen LandschappenNL, Stichting Duinbehoud, IVN Natuureducatie, Stichting Anemoon en Vogelbescherming Nederland om natuur en natuurbeleving terug te brengen op de Nederlandse stranden.

*Het Groene Strand is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij.
Kijk voor meer informatie op: www.hetgroenestrand.nl*

De Groene Strand Wimpel

Het Groene Strand laat strandbeheerders en -bezoekers stilstaan bij de natuurwaarden op onze stranden. Bijna zonder uitzondering staan deze vandaag de dag onder druk door de manier van gebruik en beheer en veelal worden ze over het hoofd gezien. Daar brengt Het Groene Strand verandering in, onder andere door het jaarlijks toekennen van de Groene Strand Wimpel.

Stranden die de wimpel voeren, hebben kunnen aantonen dat de natuurwaarden op het strand erkend worden, dat afspraken over beheer en gebruik deze waarden respecteren, en dat een actieve, betrokken community zich er structureel voor inzet. Zo creëren we samen met strandbeheerders langs de hele Nederlandse kust plekken waar strandnatuur de ruimte en zorg krijgt die zij verdient.

De voorwaarden aan de hand waarvan de jury de Groene Strand Wimpel toekent zijn:

1. Er is een strandcommunity actief samen met een (gemeentelijk) beheerder en andere partijen zoals een strandpaviljoen.
2. Het strand, of een gedeelte hiervan, wordt structureel schoongehouden door handmatige schoonmaakacties.
3. Van het strand gaat een duidelijke voorlichtingsfunctie uit en er worden actieve educatieactiviteiten georganiseerd.
4. Bij aanwezigheid van één of meer strandpaviljoens, moet er minimaal één een plasticvrij terras hebben.
5. Bij het schoonmaken van het strand blijft aanspoelsel liggen zodat vogels hier voedsel kunnen vinden en natuurlijke duinvorming weer een kans krijgt.
6. Door het in principe achterwege laten van machinaal schoonmaken en het markeren van vaste rijpaden, blijven de natuurlijke processen zoveel mogelijk intact.
7. Relevante natuurwaarden worden regelmatig gemonitord, zoals planten en dieren.
8. Afval en andere menselijke verstoring worden regelmatig gemonitord.
9. Door afspraken over zonering van recreatie krijgen overwinterende vogels voldoende ruimte en rust om voedsel te vinden.
10. Wanneer het strand geschikt is voor broedvogels, worden maatregelen genomen om een broedstrand te realiseren.

Algemene indruk

2021 is het eerste jaar dat de Groene Strand Wimpel wordt uitgereikt. De jury is dan ook verheugd dat al drie Nederlandse stranden meteen dit jaar zijn aangemeld om in aanmerking te komen. Deze drie stranden, de Kwade Hoek, Oranjezon en Camperduin, durven voor te gaan in het creëren, bestendigen en uitdragen van de natuurwaarden waar Het Groene Strand zich hard voor maakt. Voor die houding en energie is de jury alle betrokkenen erg dankbaar, des te meer nu de Wimpel nog in de kinderschoenen staat.

De voorwaarden die de Groene Strand Wimpel stelt, vragen een inspanning en toewijding van de betrokken strandbeheerders, paviljoenhouders, vrijwilligers en gemeenteambtenaren. De jury waardeert het enorm dat al die partijen bereid zijn om net die stap extra te zetten omwille van de cruciale natuurwaarden van het strand als ecosysteem en is blij te zien hoe alle inzet al bij elkaar optelt.

Op de plekken die nu in aanmerking komen voor de Groene Strand Wimpel, maar ook op nog veel meer stranden waar de oproep van Het Groene Strand gehoord wordt, zie je dat mensen met hart voor het strand elkaar opzoeken, elkaar weten te vinden en vruchtbare samenwerkingen aangaan. In alle drie de gevallen die in dit juryrapport aan bod komen, zijn de vrijwilligers die een strandcommunity grotendeels vormen een werkelijk onmisbare schakel. De jury wil daarom iedereen die zich belangeloos inzet voor Het Groene Strand bij dezen hartelijk bedanken.

Opdat de inspanning en het enthousiasme van iedereen die tot dus ver bij een Groen Strand (of een Groen Strand in wording) betrokken is anderen mag inspireren om zich ook hard te maken voor een gezonde Nederlandse strandnatuur!

Strand De Kwade Hoek

Gemeente Goeree-Overflakkee

De jury is blij om te zien dat verschillende vrijwilligersgroepen de samenwerking met elkaar opzoeken. Dat is met recht het vormen van een sterke community. Ook het voornemen om samen structurele evaluatiemomenten in te plannen stemt de jury zeker over de verdere opvolging en bestendiging van de strandcommunity.

Uit het keuringsrapport spreekt daarnaast een merkbare ambitie om ondernemers en culturele instellingen een betekenisvolle (ambassadeurs)rol te geven. In een verder stadium kan dit een extra impuls geven aan voorlichtings- en educatieactiviteiten door de strandcommunity. Daarin ziet de jury veel potentie en er wordt dan ook uitgekeken naar het vervolg hiervan bij een volgende keuring.

Ook op het gebied van de handmatige schoonmaak neemt de strandcommunity van de Kwade Hoek het voortouw. De community overweegt aan de hand van hun eigen ervaringen zelfs om het gebied waarover de leden zich ontfermen verder uit te breiden. Daarmee zouden zij niet alleen een aanzienlijk deel van de Zuid-Hollandse kust afvalvrij houden, maar ook inspiratie zijn voor meer mensen om zich op deze manier voor de community in te zetten.

De jury vindt het mooi dat aanpassingen om te komen tot een Groen Strand al elders in de gemeente lijken door te werken, zoals het geval is bij strandondernemers verderop die de mogelijkheden voor een Plastic Vrij Terras zijn gaan onderzoeken. Dat voegt door middel van een spin off-effect waarde toe aan de inspanningen die op dit strand worden gedaan.

Op alle fronten zijn voor dit Groene Strand al belangrijke en bewonderenswaardige eerste stappen gezet of contacten gelegd. De jury beveelt daarom aan om met het oog op de Wimpel van volgend jaar verder te investeren in een brede en stevige betrokkenheid binnen de strandcommunity. Door het afspreken van concrete en haalbare resultaten in de tijd zal de community samen hopelijk veel van de ambities weten te verzilveren.

Het keuringsrapport is naar mening van de jury een leuke en betekenisvolle inkijk in de praktijk op het strand van de Kwade Hoek, compleet met reeds geformuleerde vervolgstappen en prachtige ambities. Uit het rapport spreekt ook een zekere (en gepaste) trots onder de betrokkenen.

De jury stemt gezien bovenstaande activiteiten en ontwikkelingen in met toekenning van de Groene Strand Wimpel 2021 aan strand de Kwade Hoek op Goeree-Overflakkee.

Strand Oranjezon

Gemeente Veere

Het strand van Oranjezon is zowel een 'mensen-strand' als een echt vogelstrand. Recreanten voelen zich aangetrokken door de rust en ruimte en toch vinden ook soorten als de dwergstern en bontbekplevier er plekken om te broeden. Een heel goede plek dus om tot een Groen Strand te laten uitroepen. Met een Natura2000 gebied (prachtige en bijzonder gevarieerde duinnatuur) op steenworp afstand is het des te waardevoller dat men ook op het aangrenzende strand extra aandacht schenkt aan de aanwezige natuurwaarden.

In nauwe samenwerking met de gemeente is er bij de herinrichting van de strandopgang ook aandacht voor het inpassen van een speciale 'beleefroute'. Een prachtig voorbeeld van educatie, waaronder over Het Groene Strand, die zoveel mogelijk bezoekers bereikt. Bezoekers raken voortaan al wandelend naar het strand als vanzelf vertrouwd de aanwezige, voor dit gebied unieke waarden op het gebied van zowel natuur en landschap als cultuurhistorie.

Waar de wimpel in principe vraagt om slechts één plasticvrij strandpaviljoen, tonen de ondernemers op dit strand dat het richting de toekomst best nóg ambitieuzer mag. Naast paviljoen Aquarius, dat zichzelf al geheel plasticvrij kan noemen, zijn ook collega's Aloha Beach en Het Zeecafé hard op weg met enkel nog de koffiemelk-cupjes als laatste, (maar zeker overzienbare) drempel. Op dit punt profileert Oranjezon Strand zich dus als een ware koploper onder de Groene Stranden.

De betrokken strandcommunity, die onder andere opruimacties organiseren, bestaat uit een bijzonder brede samenwerking: de strandexploitant, strandondernemers, Strandvogel werkgroep Walcheren, Stichting Duinbehoud, Stichting Doe mee Verlos de Zee, Terra Maris, Rotary Walcheren DMP en Het Zeeuwse Landschap. De jury is onder de indruk van de veelheid en verscheidenheid aan partijen die in dit stadium van Het Groene Strand al betrokken zijn. Daarbij springt ook in het oog dat niet alleen de '*ususal suspects*' van de partij zijn. Als betrokken partijen op meer stranden ook op deze manier de samenwerking aangaan, schept dat ongetwijfeld nog meer mogelijkheden dan men wellicht aanvankelijk zou denken.

Naast dat de jury het goede werk van de community op Oranjezon Strand natuurlijk graag op deze manier voortgezet zou zien worden in het komende jaar, is een bescheiden verbeterpunt nog het uitbreiden van de afspraken over vaste rijpaden. Met het volledig nalaten van machinale schoonmaak en rijpad-afspraken tussen de strandexploitant en ondernemers is er al een belangrijke stap gezet. De keurmeester is voornemens deze afspraken ook te overleggen met alle overige gebruikers. Over de voortgang en uitwerkingen daarvan hoort de jury volgende keuring met belangstelling terug.

Het keuringsrapport van Oranjezon Strand heeft de jury een duidelijk en positief beeld gegeven van allerhande inspanningen die er op deze prachtige plek al worden verricht om te komen tot een Groen Strand. Een brede en diverse groep aan samenwerkingspartners zijn

vertegenwoordigd in de betrokken strandcommunity met als merkbaar gevolg dat in elk aspect van het Groene Strand al de nodige stappen zijn gezet.

De jury kent daarom met gepaste trots de Groene Strand Wimpel 2021 toe aan Oranjezon strand in Veere.

Strand Camperduin

Gemeente Bergen

De jury is onder de indruk van de diversiteit aan partijen die zich in een vroeg stadium al hebben gecommitteerd aan de zich nog ontwikkelende strandcommunity. Belangrijke 'ingrediënten' voor een succesvolle samenwerking ten behoeve van een Groen Strand zijn daarom al aanwezig: kennis en kunde over natuurbescherming, de aanpakkersmentaliteit en organisatiekracht voor publieke opruimacties, de bevologenheid voor educatieve activiteiten die raken en de verbinding met lokale ondernemers en de gemeente.

De excursies op dit strand slaan duidelijk goed aan, zo blijkt alleen al uit het enthousiasme waarmee de deelnemers na afloop de Groene Strand App hebben omarmd. Reden genoeg voor de community om het stapje verder te zetten richting een toegewijde groep voorlichters en de inzet van nieuwe middelen zoals de mobiele infokar over Het Groene Strand. Deze concrete plannen, die een samenwerking zijn tussen verschillende ervaren vrijwilligersgroepen, wekken bij de jury het vertrouwen dat het strand in volgende jaren in nog verdere mate zal uitblinken in de pijler educatie.

De Groene Strand App krijgt ruim de aandacht op dit strand, met actieve promotie via excursies, een bingokaart te verkrijgen bij ondernemers en andere aanbieders van strandactiviteiten. Deze aanpak lijkt de jury bij uitstek een goede manier om ook een nieuw publiek te bereiken met het gedachtengoed achter Het Groene Strand. Andere stranden hebben aan deze werkwijze een concreet en inspirerend voorbeeld.

Daarnaast heeft de strandcommunity bewonderenswaardige resultaten geboekt op het gebied van maatregelen die een strand geschikt maken en houden als broedplaats voor vogels. In goed overleg met betrokken partijen is een lengtestrook van wel een kilometer door middel van een afrastering permanent aangewezen als broed- en rustgebied. De volgende stap om er zeker van te zijn dat deze inspanningen het broedsucces ten goede komen is ook al gezet; de lokale vogelwerkgroep maakt zich op om de nesten te monitoren zodat de invloed van de maatregelen op het broedsucces kan worden onderzocht.

Wat de jury Camperduin als aanbeveling voor de toekomst wil meegeven is om de kans aan te grijpen zich te profileren als vogelbroedstrand. Op een plek waar het grote publiek dat niet zo verwacht, namelijk direct grenzend aan de Randstad, is op dit gebied juist een heel waardevolle voorlichtingsfunctie verder invulling te geven. De geplande verbeteringen aan het broedstrand, een samenwerking tussen landschap, waterschap, gemeente, de Vogelbescherming en de lokale vogelwerkgroep, mag daarom wat de jury betreft breed uitgemeten worden: Deze Groene Strand community gaat samen voor natuurbescherming op een bijzondere plek.

De jury kent op basis van bovenstaande bevindingen de Groene Strand Wimpel 2021 toe aan strand Camperduin in Bergen.